

Jeremy Chambers

De oogst en het gisten

Roman

Vertaling Kitty Pouwels

Cossee
Amsterdam

Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt dankzij een
vertaalsubsidie van Australia Council for the Arts.

Oorspronkelijke titel *The Vintage and the Gleaning*

© 2010 Jeremy Chambers

Nederlandse vertaling © 2011 Kitty Pouwels

en Uitgeverij Cossee bv, Amsterdam

Omslagillustratie © Hollandse Hoogte

Boekomslag Marry van Baar

Foto auteur privébezit

Typografie binnenwerk Aard Bakker

Druk HooibergHaasbeek, Meppel

ISBN 978 90 5936 329 8 | NUR 302

Voor mijn vader

OP MAANDAG RIJDEN we naar de wijngaard van Butler, waar we vorige week ook al waren.

We zijn nog bij Butler, toch? vraagt Roy.

We gaan via de stad en nemen de highway, de ochtendzon tegemoet. We komen langs de wijngaarden van Beaumont, Tyler en Crew, St Margaret's Cellars en de kersenboomgaard van Pulham. Wallace z'n pick-up staat aan het eind van de wijngaard. Roy zet de auto ernaast en kijkt op zijn horloge. Hij zet de autoradio aan en rolt een sjekkie.

Ik stap uit en loop naar Wallace z'n pick-up. Wallace zit achter op de laadklep een schop te slijpen. Ik pak een andere schop uit de laadbak. Ik ga naast Wallace zitten en hij geeft me de oliespuit aan.

Nog wat gewonnen met de koersen? vraagt Wallace.

Nee, zeg ik.

Ik ga met mijn vinger langs de rand van de schop. Het blad is voor meer dan de helft afgesleten en de rand is niet recht meer. Verre van recht. Hij is hartstikke hobbelig.

Nog wat gewonnen met de loterij? vraagt Wallace.

Nah, zeg ik.

Ik tik de modder van de schop en olie het blad.

Jij wat gewonnen? vraag ik.

Ik? zegt Wallace. Nah.

Ik laat hem het blad zien.

Weet ik, zegt Wallace.

Wallace maakt zijn schop af en steekt hem in de grond. Hij pakt een andere uit de laadbak en tikt de modder ervan af.

Heb je 't gehoord van George Alister? vraagt Wallace.

Nee, zeg ik.

Tsjesis, zegt hij. Hij heeft 't nog niet gehoord van George Alister.

Ik rochel, spuug over de zijkant van de laadbak, grijp achter me naar de waterfles, neem een paar slokken en spuug nog eens. Wallace geeft me een wetsteen aan uit de gereedschapskist en ik begin het hobbelige blad te slijpen.

Wallace pulkt aan een splinter.

Godsamme, zegt hij. Hij heeft 't nog niet gehoord van George Alister. Ik dacht dat iemand 't je wel had verteld.

Niemand heeft me wat verteld, zeg ik.

Wallace graaft in de zakken van zijn korte broek en mompelt wat in zichzelf. Hij vindt zijn zakmes en klikt het open door het lemmet vast te houden en tegen het handvat te duwen. Hij snijdt de splinter van de steel en klikt het mes met één hand dicht. Ik maak mijn schop af en pak een nieuwe uit de laadbak. Ik kijk naar het blad. Al even hobbelig en afgesleten als de eerste. Ze zijn allemaal hobbelig en afgesleten. Al die wijngaardschoppen.

Wallace geeft me de oliespuit aan.

Zo doodgevalen, zegt hij. Midden op Main Street. Hartaanval.

Wat, zeg ik. George Alister?

Ja, zegt Wallace. Zo midden op Main Street. Dood voor hij de grond raakte, denken ze.

Tsjesis, zeg ik. George Alister.

Wallace pakt een oud stuk schuurpapier uit de gereedschapskist en haalt het een paar keer over de steel. Hij houdt hem omhoog en kijkt ernaar, terwijl hij er met zijn vinger langs strijkt. Hij pakt de jerrycan achter zich, giet peut in zijn hand en smeert de steel ermee in. Die glanst in het bleke zonlicht.

Ik dacht dat je 't wel gehoord zou hebben, zegt Wallace. Intussen. Maandagochtend. 't Is zaterdag gebeurd. Hartaanval. Dood voor hij de grond raakte.

Ik maak de schop af en steek hem in de aarde. Ik klim van de laadklep om mijn benen te strekken, loop in de richting van de stokken en kijk uit over de rijen die klaar zijn. Ze groeien netjes langs de draden, kaal omhoogkronkelend uit de grond en vanboven wijd uitwaaierend vol blad. Sommige hangen al vol trossen nieuwe druiven, klein, hard en groen. Tegen oogsttijd, als de vrouwen met hun snoeischaars komen en we alleen 's ochtends werken, zullen de druiven dik en paars zijn en zwaar aan de stokken hangen, met zoet vruchtvlies in het taaie, bittere velletje. Sommige vrouwen eten onder het plukken, ze zuigen het binnenste op en spugen de rest uit, zodat hun rijen bezaaid liggen met donker spuug en de half uitgekauwde velletjes, die een diepe kleur krijgen en omkrullen in de zon.

Normaal gesproken hou ik van de pluk, als we gezelschap hebben van vrouwen die onder het werk kletsen en roddelen, en Wallace de voorman uithangt maar naar me grijnst terwijl hij zijn emmer omkiept in de kist, en Roy brutaal doet zodat de vrouwen moeten lachen. Maar dit jaar niet. Dit jaar kijk ik er niet naar uit, met die halve dagen en die lege uren na de middag, zonder enig idee wat ik met mezelf aanmoet.

Ik kijk uit over de rommelige stokken in de rijen die nog moeten en slenter terug.

Wallace geeft me de volgende schop en de oliespuit. Ik ga weer op de laadklep zitten en tik de modder van de schop door met de steel tegen de zijkant van de laadklep te slaan. De modder valt in een bleke, zanderige hoop op de grond. Stof stijgt eruit op als rook.

Hij was een ijsje aan het eten, zegt Wallace. George Alister. Was een ijsje aan het eten toen hij de pijp uit ging. Hij kwam net uit de ijssalon, had het papiertje d'raf gehaald en hop.

Hij knipt met zijn vingers.

Weg. Zomaar ineens. Hij had dat verdomde ijsje nog in zijn hand toen hij de grond raakte. Plat onderuit.

Zomaar ineens, zeg ik.

Zomaar ineens, zegt Wallace.

Hij beukt zijn schop tegen de laadbak. De modder blijft zitten. Hij beukt de schop nog een keer hard tegen de bak. Het ijzer galmt na. Hij slaat net zo lang tot de modder er in een brok vanaf valt.

Het lawaai jaagt de kraaien op uit de stokken. De kraaien vliegen krassend omhoog en gaan verderop in de wijngaard weer zitten.

En je kent de hond van George Alister, zegt Wallace.

Ja, zeg ik. Die ken ik.

Weet je wat die doet? Wat die doet op het moment dat George Alister z'n hartaanval krijgt? Z'n hartaanval krijgt en tegen de grond gaat?

Ik schud mijn hoofd.

Die gaat er met het ijsje vandoor, zegt Wallace. Loopt ernaartoe, snuffelt wat rond, ziet dat George Alister de hoek om is en snaait het ijsje zo uit zijn hand. En weg is-ie. Het verdomde beest smeert 'm gewoon. Gaat ervandoor en vreet het ijsje op in de bosjes achter het postkantoor. Terwijl George Alister daar languit ligt. George Alister ligt daar dood neer, en die hond gaat ervandoor met z'n ijsje.

Tja, zeg ik en ik plant mijn schop in de modder. Zo zijn honden nou eenmaal.

Helemaal waar, zegt Wallace met een lach. Zo zijn honden nou eenmaal, jawel. Zo zijn honden inderdaad. Klotehonden.

We maken de laatste schoppen af en steken ze in de grond. George Alister, zeg ik. Dat was toch een maat van Roy? Ja, zegt Wallace. Dat was een maat van Roy.

Wallace spuugt op de grond en veegt met zijn schoen het speeksel in de modder.

Dat was zeker een maat van Roy, zegt Wallace. Maar van wat ik heb gehoord was Roy meer geïnteresseerd in dat vrouwtje van 'm. Nora. Nora Alister. Nou z'n weduwe.

Klopt, zeg ik.

Niet langer z'n vrouw, zegt Wallace. Z'n weduwe. George Alisters weduwe.

Iets jaagt de kraaien weer op. Ze vliegen over ons heen en draaien om, terug naar de stokken. Ik kijk omhoog naar de lucht.

Die is nou loslopend wild, George Alisters weduwe, zegt Wallace. Roy zal d'r nou wel achteraan gaan.

Wallace legt de oliespuit en de wetstenen terug in de gereedschapskist. Hij knipt zijn mes weer open en veegt het af aan zijn broek.

Zeker weten dat Roy erachteraan gaat, zegt hij.

Tja, zeg ik. Zo is Roy nou eenmaal.

Hij leunt tegen de laadklep en trekt een van zijn hoge werkschoenen uit, die hij tegen de zijkant van de klep afklopt. Er vallen aarde en steentjes uit. Wallace draagt dikke, smerige sokken over de rand van zijn schoenen gerold. Hij doet eerst de ene schoen en dan de andere.

Die klote-Roy, zegt hij.

Ik kijk omhoog naar de lucht. Ik kijk met toegeknepen ogen naar de zon die oprijst boven de heuvel. Hij komt felgeel op, de lucht is fris, het is een heldere ochtend. De oude spookboom in het veld hiernaast vangt het licht, hij vangt dat licht helemaal bovenaan zodat de bladeren daar

bovenaan gouden randjes krijgen, hij wiegelt zachtjes en de bladeren bewegen allemaal samen, de takken zijn glad en wit, met dikke stukken bast als los vel, en de boom wiegelt heen en weer, hij wiegelt heel zachtjes, maar in het licht ziet de beweging er prachtig uit. Het heeft iets prachtigs.

Wallace gaat tussen de stokken pissen en komt terug, hij kijkt op zijn horloge en werpt een blik op Roys wagen. Hij houdt zijn arm omhoog en wijst naar het horloge. Roy stapt uit en smijt het portier dicht, vloekt en fluit Lucy. Die opent haar ogen en tilt haar kop op, die tussen haar voorpoten lag. Ze gaapt en kijkt met zenuwtrekkende wenkbrauwen rond. Ze springt uit de achterbak, komt naar ons toe en snuffelt aan Wallace en mij. Dan loopt ze op en neer langs de stokken met haar neus bij de grond, op zoek naar slangen.

Roy komt blootshoofds aangelopen, roodverbrand onder zijn dunne, zilvergrijze haar. Zijn ogen zijn lichtblauw. Als het over Roy gaat zeggen ze babyblauw. Ze zeggen dat 't zijn babyblauwe ogen zijn waar de vrouwen voor vallen. Als het over Roy gaat, is dat wat ze altijd zeggen. Roy krabt op zijn arm en kijkt naar de weg.

Waar blijft Spit? vraagt Roy. En waar blijven die verdomde Twiedeldie en Twiedeldum?

Ze zijn te laat, zegt Wallace.

Ga je ze korten? vraagt Roy aan Wallace. Ik heb 't niet over Spit, zegt hij tegen mij. Jut en Jul heb ik 't over. Dat komisch duo.

Als de baas d'r eerder is, kort ik ze, zegt Wallace.

Verwacht je de baas zo vroeg dan? vraagt Roy.

Nee, zegt Wallace.

Roy loopt de wijngaard in om te pissen, komt terug en gaat bij ons zitten achter op de pick-up van Wallace. We wachten op de anderen.

Heb je 't gehoord van George Alister? vraagt Wallace aan Roy.

Tuurlijk, zegt Roy. Iedereen heeft 't gehoord van George Alister.

Smithy anders niet, zegt Wallace. Die wist er niks van tot ik 't hem vertelde.

Tja, zegt Roy, dan weet hij 't nou toch?

Da's waar, zegt Wallace. Ik heb 't hem verteld. Zomaar dood neergevallen. Midden op Main Street. Hartaanval.

Klopt, zegt Roy.

Zomaar ineens, zegt Wallace. Weg.

Ja, zegt Roy.

Dan weet je 't zeker ook al van zijn hond? vraagt Wallace. De hond van George Alister?

Roy knikt.

Weet je wat Smithy zei toen ik het 'm vertelde? zegt Wallace. Ik zeg tegen 'm, George Alister valt neer, plat onderuit, het beest gaat er goddomme met zijn ijsje vandoor. Gaat er goddomme zó mee vandoor. En weet je wat Smithy zegt? Hij zegt, zo zijn honden nou eenmaal.

Is ook zo, zegt Roy, terwijl hij voorover leunt en tussen zijn knieën door spuugt.

Zo zijn honden nou eenmaal, jawel, zegt Wallace lachend. Klotehonden.

We zitten achter op de pick-up. Roy leunt naar voren, rochelt en spuugt nog een keer. Wallace kijkt op zijn horloge en vloekt. Hij laat zich met een grom van de laadbak zakken en loopt naar de weg. Hij gaat midden op de weg staan en kijkt met zijn handen in zijn zij in de richting van de stad. Lucy komt eraan en snuffelt aan onze schoenen.

Wat gevonden, meissie? vraagt Roy. Zaten er slangen?

Lucy snuift en staat daar hijgend. Roy wrijft met zijn